

arodpolicies.org

arod@arodpolicies.org

Bent Høie
Helse- og Omsorgsminister

11.06 2020

NOU 2019: 26 og ansvaret for forfulgte grupperinger

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) viser til [tidligere](#) korrespondanse. I denne informerer vi Helseministeren om de konstitusjonelle manglene ved rusreformutvalgets utredning og krever en mer dyptpløyende redegjørelse rundt rettighetsbildet til de forfulgte grupperingene. Responsen fra departementets fagdirektør, er at Norge anerkjenner folkerettslige forpliktelser på dette området og at det neste nok blir en menneskerettsanalyse.

Det er imidlertid tvilsomt om dette kommer på plass i denne runde. Politikerne virker mer opptatt av å videreføre partilinja enn innholdet i rusreformutvalgets rapport. Deres plikter og de forfulgtes rettigheter tilkjennes ingen oppmerksomhet og AROD har derfor skrevet et brev til riksadvokaten hvor vi ber om føringer for folk som ønsker et menneskerettslig forsvar. Brevet følger [vedlagt](#) og gir departementet en oversikt over de forfulgtes kamp for å hevde et rettighetsbilde—både gjennom den politiske prosessen og den rettslige.

Fra tidligere korrespondanse er departementet gjort kjent med veien videre konstitusjonelt. Dette vedlegget utdyper avstanden mellom teori og praksis, samt de problematiske sidene ved en lov bygd på [syndebukkmekanismen](#), og vi ber om at saken får prioritet.

Politikerne virker, som nevnt, ikke særlig interessert i rettighetsbildet til forfulgte grupperinger. De ignorerer i denne forbindelse klare konstitusjonelle fordringer, og skal den politiske prosessen komme på rett kjøll må Helse- og Omsorgsdepartementet på banen.

Det alminnelige utgangspunktet er at departementet har instruksjonsadgang innenfor sin gren av statsforvaltningen, og at dette gjelder både generelle instruksjoner og instruksjoner i enkeltsaker. Mens departementene tidligere i hovedsak beskjeftiget seg med å forvalte vedtatt politikk, er de i økende grad opptatt av å skape og utforme politikk, og å styre gjennomføringen av politikken gjennom administrativ styring av underliggende etater. *Derfor, på samme måte som vi har bedt riksadvokaten om et rundskriv med føringer for menneskerettsforsvar, slik at de som hevder et rettighetsbilde ikke faller gjennom i rettsystemet, ber vi statsråden om at nødvendige grep blir tatt, slik at den politiske prosessen ikke svikter de forfulgte grupperinger i sin helhet.*

Behovet for prinsipiell avklaring

Den menneskerettslige problemstillingen er [åpenbart](#) ikke ferdig utredet. Den offentlige panikken som utvalget dokumenterte fortsetter å sabotere en mer helhetlig ruspolitikk, og bare gjennom prinsipiell veiledning kan nasjonen reise seg. Vår organisasjon tilbyr i denne sammenheng de redskapene som skal til for at den politiske prosessen skal ha et moralsk kompass å styre etter og vi anbefaler at Helse- og Omsorgsdepartementet benytter seg av litteraturen som er mottatt.

Mens *Human Rising* gir et overblikk over hvordan syndebukkmekanismen har formet ruspolitikken, gjennomgår *To Right a Wrong* det prinsipielle terrenget for konstitusjonstolkning. Sammen utgjør de ARODs prosedable påstand mot forbudslinjen, og statsråden har i denne sammenheng de samme plikter som riksadvokaten: Den konstitusjonelle problemstillingen er allerede på bordet og utfordringen blir derfor å sørge for klarhet i rettighetsbildet til de forfulgte grupperingene.

At saken fremlegges på regjeringskonferanse er sånn sett et minstekrav. Vi er midt i et paradigmeskifte offentlige tjenestemenn har et ansvar for å fullbyrde, og med utgangspunkt i ARODs [høringssvar](#) og øvrige korrespondanse bør medarbeidere i departementet ha nok å bygge på til at regjeringen skal ta sitt konstitusjonelle ansvar på alvor. Ingen kan motsette seg fremveksten av menneskerettighetene uten at det åpner for strafferettslige konsekvenser, og et rundskriv skal i sin tur være nok til å vekke stortinget—spesielt kontroll- og konstitusjonskomiteen, om motstanden er stor.

Vi overlater til statsråden og hans medarbeidere å avgjøre hvilke skritt departementet ser som mest effektive. Det viktigste er at den konstitusjonelle problemstillingen blir tatt på alvor, slik at rusreformrapporten ikke går til spille og ubevissthet [fortsetter](#) å definere den politiske prosessen.

Uten at vi skal gjenta de samme argumenter som fremført for riksadvokaten, er det klart at den offentlige panikken fortsetter å prege individuelle sinn—hos politikerne like mye som hos politi- og påtalemyndighet. Akkurat som de forfulgte grupperingene, er derfor også ansatte i stats-tjenesten ofre for en større massekraft som samfunnet må finne en vei ut av.

Helseministeren kan nå gjøre en viktig innsats i forhold til dette, og håpet er at vi sammen kan hjelpe den norske stat ut av uføret.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen
Leder for AROD,
Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk